

NOGMAALS TUINVOGELS IN DE WINTER

In aanvulling op het artikel in de vorige Blauwe Klauwier over het onderzoek naar de wintervogels in Europese tuinen, volgen hier nog wat resultaten uit de Kempen. Ik heb twee jaar meegedaan nl. de winters van '87-'88 en '88-'89. In de tweede winter duurde het onderzoek langer maar voor de vergelijkbaarheid heb ik van beide winters eenzelfde periode van 13 weken genomen. Die liep van de eerste volle week van december tot en met de week waarin 1 maart viel. Globaal dus de maanden december, januari en februari.

Kort gezegd kwam het onderzoek er op neer dat per week, van alle in de tuin waargenomen vogels, per soort de maximale aantallen werden genoteerd.

Uit de eerste winter heb ik ook nog de gegevens van Piet Roefs uit Middelbeers. Dat geeft nog wat vergelijkingsmateriaal. In tabel 1 is van elke soort aangegeven in hoeveel weken zij is gezien en van de top 12 wat het gemiddelde aantal per week was.

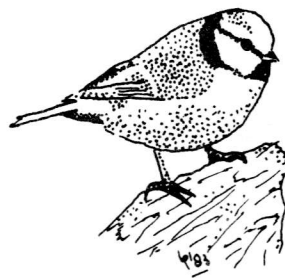
Uit vergelijking van de tuin uit Reusel met die uit Middelbeers blijkt dat er flinke verschillen tussen tuinen kunnen bestaan. Dit zal in belangrijke mate worden veroorzaakt door de ligging. Een soort die dit heel goed aangeeft is de Huismus. In de tuin in Reusel is het een zeldzame verschijning, terwijl het in de tuin in Middelbeers de talrijkste soort is. Verder zijn de aantallen van de mezen in Middelbeers lager. Opvallend hoog in de top 12 van Middelbeers staat de Sijs, die maar in 3 weken gezien is. Maar als er een keer een groep van 31 stuks komt eten, dan stuwt dat het gemiddeld aantal per week flink op.

Uit vergelijking van de gegevens uit de twee winters in Reusel blijkt dat

de vogelbevolking niet iedere winter dezelfde is. Zo zijn de mezen en de Vink in het eerste seizoen duidelijk talrijker dan in het tweede. Daar staat tegenover dat de Groenling in de tweede winter veel talrijker was. Vergelijkbare verschillen zijn ook te zien in de resultaten van Jim en Sarah Kay in hun artikel in de vorige Blauwe Klauwier.

In hoeverre de verschillen tussen de winters iets zeggen over het aantalsverloop van de populaties is niet direct te zeggen. Maar vergelijking van de tuinvogelresultaten uit Reusel met resultaten van PTT-project tellingen van SOVON in februari in de buurt van Reusel (De Kemphaan: jrg. 8(2) pag.17-20) geeft frappante overeenkomsten te zien. Van de soorten die in beide winters in de tuin de top 10 vormen wordt de Groenling nauwelijks opgemerkt bij de Punt Transect Telling (PTT); die is dus niet beschikbaar voor vergelijking. Van de overige 9 soorten nemen er 6 af zowel in de tuin als bij de PTT, 3 soorten nemen toe in de tuin en 2 daarvan ook bij de PTT. Alleen de tendens van de Staartmees in de tuin verschilt van die bij de PTT. Als de tendens van jaar tot jaar bij 8 van de 9 soorten bij punt transect tellingen hetzelfde is als bij het tuinvogel onderzoek dan lijkt het er toch op dat de tuinvogels representatief kunnen zijn voor de hele populatie.

JAN WOUTERS

TABEL 1. Waargenomen soorten in de winters '87-88 en '88-89 in een tuin in Reusel en in Middelbeers. De soorten staan in volgorde van talrijkheid. Bij de top 12 is, behalve het aantal weken waarin de soort is gezien, ook het gemiddelde aantal per week weergegeven.

SEIZOEN '87-88 Reusel (J.Wouters)			SEIZOEN '87-88 Middelbeers (P.Roefs)		
	gem. aant/wk	aantal wkn		gem. aant/wk	aantal wkn
1. Koolmees	9,5	13	1. Huismus	3,8	13
2. Vink	6,6	13	2. Koolmees	3,8	13
3. Pimpelmees	4,7	13	3. Sijs	3,4	3
4. Merel	3,1	13	4. Vink	2,9	13
5. Heggemus	2,8	13	5. Pimpelmees	2,8	13
6. Ringmus	2,3	5	6. Turkse Tortel	2,3	13
7. Groenling	1,5	8	7. Merel	2,2	13
8. Roodborst	1,1	13	8. Ringmus	1,5	12
9. Winterkoning	1,0	13	9. Heggemus	1,2	13
10. Staartmees	1,0	8	Roodborst	1,2	13
11. Barmsijs	0,4	3	11. Matkop	1,0	8
12. Matkop	0,2	2	12. Groenling	0,7	6
Huisumus	0,2	2	Staatmees		4
Spreeuw		1	Winterkoning		6
Sperwer		1	Ekster		2
Zanglijster		1	Houtduif		1
			Boomkruiper		1

16 soorten

17 soorten

SEIZOEN '88-89 Reusel (J.Wouters)		
	gem. aant/wk	aantal wkn
1. Koolmees	6,5	13
2. Groenling	5,5	13
3. Pimpelmees	2,5	13
4. Merel	2,4	13
Heggemus	2,4	13
6. Vink	2,2	12
7. Roodborst	1,8	13
8. Staartmees	1,8	6
9. Winterkoning	1,5	13
10. Ringmus	0,8	5
11. Sperwer	0,4	5
12. Zanglijster	0,3	3
Goudhaantje		3
Rietgors		1
Spreeuw		1
Sijs		1
Barmsijs		1
Matkop		1

18 soorten

